

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

P O L I T I K A I H E T I L A P .

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS-SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: Dr. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

A vasuti pragmatika.

Még mindenkinek élénk emlékeztében él az a hatalmas vasuti sztrájk, amely hetekre megbénította Magyarország kereskedelmét s diskreditálta vasuti politikánkat a külföld előtt. Csak roppant erőfeszítéssel, ígéretnek ígéretre való halmozásával sikerült a sztrájkot elfojtani, még nehezebben a vasutasokat megnyugtatni. Az ígéretnek egy pozitívuma lett: az új vasuti pragmatika, az 1907. L. t. c. megalkotása.

Lászas sietséggel rótták össze ezt a törvénycikket, hogy a forrongó közvéleményt lecsillapítsák. — De nem sokat használt. Nincs nap, nincsen óra, amikor kétségbeesett panaszok ne szállának el a vasutasok ajkairól.

Ha vesszük az életbeléptetett törvény cikk szembeötölő hibáit, mindjárt a legpregnansabban nyilatkozik meg az a sokat bangoztatott panasz, hogy oly egyének töltenek be magas állásokat a vasutnál, akiknek egyedüli érdemük csak az, hogy hatalmas protektorral dicsekedhetnek.

Az 1907. L. t. c. 3 §-a teljesen szabad kezet enged a mindenkor miniszternek, módjában van tehát pártfogoltjait a legmagasabb vasuti állásokba is helyezni. Az ártalan kis paragrafus ugyanezt szépen a „kiváló képesség“ és a „vasuti szolgálat érdekének kivánatosága“ subája alá rejti, de hiszen mindannyian jól tudjuk, — hisz csak nem régiben kísért általános felszisszenés vasuti körökben egy pár ilyen sub titulo „kiváló képesség“ történt kinevezést, — hogy milyen divatos a politikai korteskedésnek ziros állami hivatalokkal való megfizetése.

És látjuk a következményeket, hogy a vasutasok a mindenkor kormányok eszközcívé sülyedtek az által, hogy pragmatika hiányában teljesen ki vannak szolgáltatva a felsőbb, hivatalos nyomának. S amelyik nem engedí magát felhasználni, amelyik önálló meggyőződést mer nyilatgatni, tarthat attól, hogy szolgálati érdek címen úgy eldugják valamilyen Isten háta mögött levő faluba, hogy soha többé nem jön elő. A héten az általános választói jog érdekében tartott gyűlésen a szónokok az általános, egyenlő, titkos választói jog behozatalától várják ennek az állapotnak szanálását. Hogy ez még mind nem lesz elégséges a helyzet megváltoztatására a szolgálati pragmatika behozatala nélkül, a jövedő igazolni fogja, mert a míg a felsőbb nyomás képes

az alárendelt tömegnek nem csak testi erejére, hanem a meggyőződésére is ránehezedeni, addig a szolgáltató mindenkor talál módot arra, hogy alkalmazottja titkos szavazatát is tetszése módon irányíthassa.

Már most azt hívné az ember, hogy az ilyen, a hatalomnak teljesen kiszolgáltatott modern rabszolgák legáltalában olyan javadalmazásban részesülnek, amely nekik nyugodt és kényelmes megélhetést biztosít. Koránt sem. Rettenetes az az anomália, amelylyel a vasutasok fizetését és szolgálat rendfokozatát tárgyalja a törvényjavaslat. Mintha nem volna úgy is egybekialtó az a helyzet, amely a munkásosztály és a lateiner társadalom között mélységes szakadékként tátong, maga az állam iparkodik ezt a szakadékot mélyíteni. A hivatalnokok, műszaki hivatalnokok, mérnökök ect. fizetési kezdő fokozata majdnem egyező a vasut szolgálatában álló iparosok: nyomdász, könyvkötő, asztalos stb. fizetésével. — Tehát a képzett, évekig tudományos pályán levő egyének anyagi honorálása egyező azokéival, akik sokkal kisebb előképzettség, tanulmányok nélkül állanak a vasut szolgálatába. Természetes folyománya ez annak a nyomorúságos helyzetnek, amely a szervezett munkások erős összetartása és a szellemi munkások összességének — magát az állam gondoskodásának birka módra való alárendeléseként jelentkezik.

A „művelt középosztály“ szegényleni sebeit. Az „ur“ fogalma úgy látszik, összeesik ezen a téren a kopálással és az álszegénnyel. Egy kissé jajgat, többet tűr, adósságot-adósságra halmoz, de egy pár memorandumon kívül mit sem produkál. Végre bele-törődik és azt hiszi, hogy ennek úgy kell lennie!

Végül foglalkoznom kell a vasut legrosszabbul fizetett alkalmazottainak, a vasuti kezelőknök ügyével. Az 1907. L. t. c. 16. §-a szerint azon kezelőnk, kik pénztárt kezelnek, 1300 ill. 1400 korona fizetést huznak. Hát ez egyszerűen absurdum. Azok a szerencsétlen teremtesek, kik a fiatalágukat áldozták fel az államnak, felelősségteljes munkát végeznek, valóságos cselédberent kénytelenek szolgálni.

Egy cseppet sem csodálható tehát, ha a vasut évente egy bizonyos összeget irányoz elő hivatali sikkasztás fedezete címen. Tehát tudja az állam, hogy alkalmazottai képtelenek megélni abból, amit nekik juttat és mégsem segít rajtuk. Inkább pótolja a sikkasztást, sem hogy megelőzné.

Azzal indokolják ezt a mostoha bánásmódot, hogy a vasut tiszta jövedelme tekintélyes részét szolgáltatja az állampénztárba. Ez nem indok. Ha nyereszkeskedni óhajt a vasut, tegye ezt okos vasuti politikával, de ne az alkalmazottak bőrén szerezzen magának nagyobb jövedelmet. Fizesse alkalmazottait jobban, ne halmozza el őket munkával annyira, hogy teljesen kimerüljenek. Mindjárt megszűnik a temételen baleset és kár, amely az agyonhajszolt, kimerült alkalmazottak könnyen érhető testi-lelki depressiójából származik. Megtakarítja majd az állam azt a sok milliót, amit évente hasznavehetetlenné vált árúért és nyomorékká tett emberekért fizet. Ha csak ezt az összeget szánják az alkalmazottak javára, sem a vasut, sem az állam, sem a közönség nem vállalják kárát.

Méltányosságot és belátást azoktól, kik a vasutasok sorsát intézik!

Diplomahajhászat.

Ilyenkor, midőn a tudományok csarnokai, az egyetemek és főiskolák kapui megnyílnak, magára vonja figyelmünket egy szomorú társadalmi jelenség, mely ilyenkor mindig ijesztőbb mérvben megismétlődik. A magyar középosztály fiai nagy tömegekben hűpölyögnek a tudomány csarnokaiba, hogy szert tegyenek tudományra, helyesebben — illetve helyesen — diplomára.

Szomorúnak mondható pedig e jelenség azért, mert míg egyrészt fogy a megélhetési lehetősége az oklevelek alapján, másrészt hatványozott arányban növekszik azoknak száma, kik diplomájuk alapján óhajtják létük kérdését megoldani.

E jelenség okát szeretik sokan a magyar faj élehetlenségének betudni. Élehetlenségének, mely a nyakas idegenkedésben s húzódásban nyilvánul, melyet a legkisebb kockázattal is járó foglalkozások s vállalkozásokkal szemben tanusít.

Felelemmel húzódik a kereskedelmi, ipari s egyéb gyakorlati pályáktól, mert megrögzött félszeg felfogása szerint biztos jövőt nem nyújtanak, nagyon is kiszolgáltatva egy hatalmas, szeszélyes istenasszonyoknak: a szerencsének. Ezen pályák néhány hajótöröttje lebeg szeme előtt s nem az óriási többség, mely élvezi élelmeségének busás kamatját.

A gondos családapa tehát, midőn gyermekének boldogságát célozza, beteges előszeretettel tekint a biztos jövőt nyújtó, fix fizetéses pályák felé. Elsősorban természetesen a diplomás pályák felé fordul s óvár szemekkel, ha azonban gyermeke tehetséggel, avagy pedig ő pénzzel nem bírja,

kielégíti ambícióját a fix fizetéssel járó hivatalnok pályára is. Ilyen állások után sóvárog, tülekedik anélkül, hogy tekintene az így szerzett kenyér sanyaruságára, szűkös voltára.

Bármennyire is benne él a magyar közeposztály gondolatvilágában e félszeg fel fogás, a szóban forgó jelenségnek okát nem adja. Van e jelenségnek egy mélyebben járó oka, mely egyszerűen magyarázatát adja annak, miért tódulnak a polgárság mind szélesebb rétegei a tudományos pályákra. Benne gyökerezik ez a társadalmi berendezkedésünkben, a társadalom elosztályosodott, esztágozódott voltában. A diploma-hajbászatnak eme oka nem más, mint a kapcsolatoknak, a belépési jogosultságnak keresése az „úri“ osztályhoz. Az „úri“ osztályhoz, mely a társadalmi életet szinte moropolisálja, amely veszt, szerepel, amelyet hagyományos tisztelettel vesz körül a tömeg. Az „úri“ osztálynak a csillogása-villogása megejteti a gyermeke jövőjét biztosítani akaró gondos családapát. Elvakítja annyira, hogy nem látja — s ha látja — nem értékeli kellőleg az érem másik oldalát, nem öltik szemébe az a sötét szörnyeteg, mely kintzón reánehézül az „úri“ osztály vállaira a fontos mardosó anyagi gondok képében. Ki gondol azonban ezzel akkor, midőn egy erős belső vágy hajtja, beteges ambíció ösztökéli tagjává lenni az „úri“ osztálynak. A diploma ide belépőjegyül szolgál.

Látásból nem is olyan kizárólagos ez az úri osztály. Legalább elvben nem. Magába fogad a középosztály egyéb rétegeiből is. Az értékesebb egyéniség, vagy a vagyonos (ilyen okvetlen!) szerephez is juthat tekintet nélkül foglalkozására. A vendéglátó úri gazda azonban bizonyos előkelő háttérrel fogadja a közeje furakodott „idegent“; keszt szorit vele, de — mint akinek sürgős dolga akadt — tovasiet.

Minden hangzatos, egyenlőséget hirdető társadalmi elmélet dacára sem vitatható el a középosztály tagozódása. Legfelül a di-

plomások, szerényen hozzájuk simul a hivatalnok kar, együtt pedig teszik az úri osztályt. Utánok következik, de már élesebb határvonallal elkülvülve, a középosztály többi rétege.

Ebbeli társadalmi berendezkedésünkben keresendő a diplomás pályák tulbecsülésének másik oka. A gondos atyát törekvésében, hogy fiából urat neveljen, az iskola csak támogatja. Középfokú oktatásunk szelleme belopja s kielégíti a fejlődő ifjú lelkében azt a gondolatot s törekvést, hogy az úri osztályba való bejutást a legértékesebb eredménynek tekintse.

A tudományos pályáknak kelletnél sokkal nagyobb mérvben való megrohanása elvitathatatlan, valamint tagadhatatlan s már-már észrevehető e pályákon a túprodukción is. Örvedetes fényt vet ez talán az ország kulturális fejlettségére, szociális szempontból azonban veszélyt jelent; s szellemi proletáriátus veszedelmét. A diplomások ugyanis, midőn a társadalom nem tudja, nem képes létüket biztosítani, izzó gyűlöléssel s romboló szenvedéllyel fordulnak mai társadalmi berendezkedésünk ellen. Ennek veszedelme pedig nyilvánvaló.

Mind ezek dscára egyre jobban telnek, egyre tulzafoltosabbak főiskolánk. Nem tudománysszomj, nem komoly törekvés, ismeretek szerzésére, hanem a diploma utáni tülekedés, az „úrrá lenni“ vágy oka eme tulzafoltoságnak. Az ijesztő módon növekedő számbeli adatokat csak társadalmi felfogásunk gyökere átalakulása csökkentheti. Es átalakulásnak pedig rohamosnak kell lennie, mert — tartani kell tőle — gyorsabban, de következményeiben felelősebben véget vet neki a mind réme- sebben fenyegető „sok az eszkimó, kevés a fóka“ elve.

Keleti Oszkár.

Különlételek.

— A képviselőház első ülése. A nyári szünet után e hó 27.-én, kedden, 11 órakor lesz a képviselőház első ülése.

TÁRCA.

A kis Ostoros.

Költői tréfa.

Mondogatták: Szép az,
Ha alkonyodáskor
A nagy firmamentra
Gyűl a csillagtábor.

Vagy, hogy: Szébb a Göncölszékér,
Mikor rudján ott fev regél
Szerelmes, boldogságos
Csillagszemként az Ostoros.

De Legszebb — s fokozzák,
Midőn a holdvilág
Biboros alkonyon
Bontva bővös szárnyát
Egy szép csillagpárbul
Szerelmes pirt árul
Szerelmes gyereknek
Kis lány háztájárul.

Mondnék szépet én is,
Bár nem ér az égig:
„Mindéz szép, szép; akár
Legutolsó padbul
Szavalná a diák,
Hogy tud már . . . arabul!“

Hóhó! ócska szépiró toll!
A te szép szód csak durussal.
Ne beszéljen arabusul,
Aki nem tud arabusul.
Hallga! majd a mesemondó,
Aggódo is, s nem aggódo
Meséli el rendre, szépen:
Mit érte tobzobhatlan Szép-en,

Pirtfakasztó holdfény esti hasadásán
Róttam az utcáink a kövezet hátán.
Törttem keletnek Göncölszékér felé,
Zeniten át szembe a Nagynégyeszőg elé,
Fel a Partra, merre dellet a Fiasnyúk,
. . . S a Malomnak be, hol egy kis ablak kigyult.

Itt az égitájon fényességes Végát
A Tejut peremén s felhők függönyén át
Lantos csak sejteté. Többi gavalléri:
Hattyu, Deneb és Sas, erős Herkulés is
Alsóbrangu urak e tájon s diszkretek,
Lyrát megelőzve egy se gyujtna mécsét.

Szóval vaksötét volt a Malomhid táján.
Ide még a hold se (csillagutját járván)
Tolta ki figyelme fényes rektorát.
Gondoltam, erre lesz az a fránya diák,
Kierti tüvettettem Eget, azaz várost,
Mert az „Index“-iben megrótták a Lányost.

Erre kell lennie! Itten szeretkeznek
Csobogó habocskák, víziben Percenek.
Itten csokolóznak hővérű halacsokák
Füzek árnyékában s a nagykorut adják.
Itt sóhajt nagyokat a malom-turbína.
(Itt aludt ki mána a fényes vílámpa)
Itt lesz a szerelmes, megróttá gimnázista.

Mondom, ez Indexben, a hirhorzó könyvben
A sok pogányauktor összeveszett szörnyen,
Pogányok! Hirdettek talán bizony morált?!
Igen, mitül a „jó“ szabályszerű-re vált.
Iudexre veletek! De előbb gazdjája
Zabkenyeret egyen, mért, hogy kitalálta.

Az apai gondot abba raktároztam,
Mig a keramitot fel- és alá jártam:
„Tudja-e holnapra leckéit a gyerek?“

— Védekezés a kolera ellen. A kolera veszély meg nem fenyegeti közvetlenül városunkat, de — tekintettel a közelgő és esetleg el nem kerülhető járványra — a közegészségügyi bizottság e hó 21.-én a városi tanács tanácsstermében dr. Frommer Ignac tiszteletbeli megyei főorvos előkötete alatt ülést tartott, melyen a kolera veszély ellen való védekezés módjait behatóan és a legnagyobb körültekintéssel tárgyalván, tudomásul vette, hogy a városi tanács által dr. Medveczky Károly városi tiszti orvos javaslata alapján már megtétettek és a rendőrség által a kelő szigorúsággal végre is hajtattak a legszélesebbkörű közegészségügyi előleges óvintézkedések. Hevveléssel fogadja a bizottság a tanács azon határozatát is, hogy a védekezés módjait naposzerű nyelven kétezer példányban kinyomatja s a lakosság között szét fogja osztani. A közisztaság szempontjából, mely ellen az úles folyamán számos panasz merült fel, szükségesnek találja a bizottság, hogy első sorban a város sürgősen gondoskodjék a köztörteknek és utcáknak tisztántartásáról. Felhívja a bizottság a városi tanácsot, hogy az e hó 26., 27. és 28.-án tartandó országos vásárokról a dunameleki községek lakossága ki legyen zárva. Gondoskodjék kelő mennyiségű fertőtlenítő szerekéről, — fogadjon betegápolókat, illetőleg betegápolónőket és a fertőtlenítéshez szükséges egyeneket, akiket eljárásukra a tiszti orvos oktasson ki. A bizottság a városi tanács által járványkórhasznak kiszemelt, a külső vasártéren levő, ugynevezett cédula-házat ezen célra nem találja alkalmasnak s ezért azt javasolja, hogy a város a kákai szőlők felett, a régi homokbánya területén sürgősen állítsanak felket — öt-ötgyógyai ellátott — barakszerű járványkórhasznat, amelyek közül az egyikben a gyanus, a másikon pedig a kolera beteg nyerhetnek elhelyezést. — A jövőre nézve pedig azt javasolja a bizottság, hogy a város évi költségvetésébe a közegészségügy céljaira évenként megfelelő összeget tessek fel s ebből első sorban is a rendőrök száma szaporításának. Továbbá: hogy a börtvások ne a város főterén tartassanak, hanem valamely más külső területen. Nyujtson a város alkalmat a lakosságnak arra nézve, hogy a szeméket minden házból egy, esetleg két hetenkint kivihető legyen és vegye tervebe megfelelő intézkedések felállítását. Végül a bizottság kimondotta, hogy alando

Számtan és fizika — s mert holnap lesz péntek,
Órarenden van meg: latin, magyar, német!
És a kirótt penzum mindenből tömérdek,

Binom-ok tétele, Pascal háromszöge,
A gravitáció (hol nincsen stáció!)
Komantikus költők s „Virumque cano“-ja
Bübbájos Vergínek . . . a megmondhatója
Nagy lelki terhemnek. — Az én bőröm fázik,
Hogy a gyerek ebből mind beszokundázik.

Loptam hát magam a megsejtett ablakhoz.
A kitervelt terem az volt, hogy de ma s most
Ilem ide-oda. . . „Kedves kis Magácska,
Kérem fontolera, hogy a tősz tanára
Mugrótta a fiam, mert . . . ami sok, sok a!
Csüörtöknek vége . . .“ Nesse, nesse lecke.

Ott álltam hát — hm, hm — hol Urfim járatos.
Elsőbb hallgatóni lesz itt kívánatos.
Szemedet szegzed ki a sötétségbe,
Hogy a hallandokkal jere előbb rendbe,
Majd oszt obszerváalom — hm, hm — a „da liegt“ . . . ját
Romantikus le'kek gravitációját.

Véltém, itt is indul egy nagy hőskötemény.
. . . Mikor a fületem megüti egy kemény —
Szóra elfordított bájos, üde, lány hang,
Kisérétében az ismert kopogásnak:
(Mit csapnak tanárok, türelmetlenkedők)
„Kültagok, beltagok — Szorzatok egyenlők!“

„Micsoda tanóra ez a pásztóóra!
Tiszára vak volnék? Magam se professor,
Ha az a kopogás a szivem szólna.
— Ne cirógasson meg a gyerekek dOlga! —
Hát látni akarok!“ — — — Le voltam szerelve.
A kis csipkés függöny le se volt eresztve.

Kislányos szobának kellős közepében
— A jó Öregnema ott tett-vest, járt-kélt benn —

járványbizottsággá alakul és e hó 28-án ismét ülést tart, melyre a város összes orvosait meghívja és ezen ülésen a szükséges képeket a város polgáraitól kiegészíti magát. Ha azonban ezen idő alatt nem remélt megbetegedést történnék, — az elnököt felkérte, hogy a bizottságot azonnal hívja össze.

— **Városi közgyűlés.** Léva r. t. város képviselőtestülete folyó hó 24-én évenyedes rendes közgyűlést tartott. A város polgármestere a szokásos pénzügyvizsgálókról tett jelentése után előterjesztette, hogy a királyi kincstártól a hus- és borfolyásadási adókat az 1911—13. évekre évi 35000 koronáért megváltotta a közgyűlés a szerződést jóváhagyta. Hosszajárult a közgyűlés a *Kertész* Lajossal kötött egyezséghez, mely szerint a bérlet 10 éven át évi 100 koronával járul a városi szálloda portáljának építési költségeihez. Bejelentette a polgármester, hogy az 5000 K. tisztviselői államszegélyt a júniusi közgyűlésen elfogadott felosztás szerint a tisztviselők felvették. A seha fel nem épülő gazdasági munkálataira vonatkozólag a közgyűlés okt. 15. határozattal harmadszor hirdet versenydíjazási pályázatot. Együttel kötelesegevé teszi a tanácsnag, hogy a házilag való építést kessezze elő. A husvizsgálati szabályrendeletet ismételt átdeigóság után Barsvármegye törvényhatósági bizottságához jóváhagyás végett előterjesztették. A F. M. K. E. köszönettel vette Léva város meghívását. A jövő évi közgyűlést Léva város. Az előkezesületeket 11 tagú bizottság eszközölte. Megalapította a közgyűlés az iparos és kereskedő iskolát 1910/11-re szóló költségvetéssel. Elhatározta 2% iskolai pótdónak kivételét és az eddig is élvezett segély keretelését. Megerosította a közgyűlés az iparos és kereskedő tanácskisek tanerők választását. A hivatalos órákat okt. 1-től kezdve reggel 8 óráig d. u. 2 óráig tartják a városi hivatalokban. A kolera ellen ugy védekezni a város, hogy okozott mértékben gondoskodik a tisztaságról, járványkörházat emel, 3 ápolót és a lezárlalon felül 2 erte mes rendort fogad. A költsegekre 5000 koronát a közgyűlés kiutalt. A kath. munkások taldíjának a kárpótását a város a törvény értelmében követeli. A

felterjesztést szept. 30-ig a polgármester eszközölte.

— **Gyűjtés a templomokban.** *Vaszary* Kolos hercegprímás legutóbb kiadott körlevelében elrendelte, hogy „A Krisztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve” című egyesület javára a főegyházmegye valamennyi templomában minden év szeptember hó negyedik, — a Katholikus Sajtó-Egyesület céljaira pedig f. évi december hó első vasárnapján gyűjtés rendezessék.

— **Esküvő.** Tegnap délután 6 órakor díszes esküvő folyt le a róm. kath. piebánia templomában, ahol *Kriek* Jerő textiltechnikus — *Kriek* Jerő állami tanítóképző intézeti tanár és neje: *Aray* Emma fia — esküdött örök Lúszé *Mészáros* Olga urleánykés, özvegy *Mészáros* Józsefné urasszony kedves unokájának. A jegyesekre *Gácsér* Endre negyszombati főgimnáziumi tanár adta az egyházi áldást, aki gyönyörű beszédet is intézett az új párhoz. Esküvő után a *Schmidt*-féé vendéglőben dús lakoma volt, melyen a rokonságot kívül nagyszámú és előző vendégtársaság vett részt. — Állandó és boldog meglepedés kísérje frigyüket!

— **Tanulók kirándulása.** Amíg főgimnáziumunk 30 tanulója *Rassovszky* Kálmán és *Pap* János tanárok vezetése alatt három napra terjedő kirándulást tett Dobosinára, mely kirándulásról lapunk előző számában már említett tettünk, — azon idő alatt e hó 17-én, szombaton, 180 tanuló öt tanárjával *Dobogó*-pusztára rándult ki, hogy ott a szessgyártást mekteintsék. A lévai uradalom nevében *Lakner* László és *Balbach* Árpád intézők fogadták és kalauzolták az ifjúagot. A gyár mekteintése után pedig magyarosan megvendégelték a kirándulókat, akik kellemes és tanulságos emékekkel jöttek haza utjukról.

— **Gyászír.** *Belopotocky* Árpád, a negymáslai állami népiskola nyugalmazott tanítója, f. hó 19. én életének 53-ik és boldog házasságának 18-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Léván. Halálát mélyen sújtott özvegyen, hét kiskorú áróján és a rokonságot kívül ismerősei is széles körben gyászolják.

— **A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület évi közgyűlése.** Az Auguszta tohercegnő vedőksege alatt álló József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület évi közgyűlést Kassán, október 23-án tartja meg. A közgyűlésre az egyesület tagjai és azok, akik október 10-ig tagokul belepnek, a Kassára való utazására felaru vasuti jegykedvezményben részesülnek. Felkérem a helyi bizottság t. Tagjait, sziveskedjenek velem október 1-ig tudatni, hogy közgyűlésünkön részt vesznek-e, hogy Budapestén az egyesület központi irodájában a vasuti jegy váltására szolgáló igazolványról idejében gondoskodhassanak. Dr. *Frommer* Igrác a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület lévai bizottságának elnöke.

— **Tandij kárpótás.** Az elemi iskolákban a megkezdődött tanévtől a tandij-szedést teljesen eltörölték. Az így elvesztett jövedelmek helyett a közoktatásügyi minisztérium kárpótást állapított meg. A tandij-kárpótás azon részének kiutalványozása, mely a tanítók fizetését kepezi, már folyamatban van.

— **Kegyelem a katonaszökevényeknek.** A király 80-ik születésnapja alkalmából kegyelmet adott az összes katonaszökevényeknek. A honvédelmi miniszter a törvényhatóságokhoz leiratot intézett, hogy tartsák össze a katonaszökevények nevsorát, hogy az emelők folyamatban levő eljárását becsünteihesse. Akik tehát a gyöngyeletről való felismerésben tudósásnak adták fejüket, most már bátran hazajöhetnek, nem lesz semmi büntetésük.

— **A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének szervező bizottsága** e hó 18-án a városi lakza nagytermében ülést tartott, amelyből negy tagú kisebb bizottságot küldött ki az egyesület előkészítésére.

— **A gazdasági tanfolyamok.** Az idei nyáron is, mint az előző évi vakációkban, husz helyen mezőgazdasági tanfolyamot rendeztetett a vallás- és közoktatásügyi miniszter, ezzel a változtatással, hogy ezidén a husz

helyen rendezett tanfolyamokból két helyen tanítónők voltak. A gazdasági tanfolyamok — melyek a gazdasági ismételő-iskolák fejlesztése végett tartanak és képeztést adnak a tanítóknak ilyen iskola vezetéseire — ezidén sokkal nagyobb munkát fejtettek ki, azokon még eddig talán soha nem végeztek oly intenzív munkálkodást. A ma tartott vizsgálatok is igazolják ezt a szép eredményt.

— **Nagy hetivásár.** Évek óta nem volt Léván olyan látogatott hetivásár, mint tegnap. A vidéki gazdák annyi gabonát hoztak be, hogy a tágas Kossuth Lajos-téren a rengeteg sok szekérnek csak egy részét bírta elhelyezni a rendőrség, amelynek redukált létszáma ez alkalommal is feltűnően csekélynek bizonyult. A többi szekér a piactérről a személedős utcákat foglalta el.

— **A népfelkelő szemléje elmarad.** A hivatalos lap közli azt a hirt, hogy a m. kir. népfelkelő időségi jelentkezései a kolera-veszélyre való tekintettel a folyó évben nem fognak megtartani.

— **Tanítók kinevezése és választása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Racsek* M. Gabriella, *Jenei* Ede és *Lengyel* Nándor oszlányi községi tanítókat, illetve tanítókat az oszlányi, *Ribarik* Gábor okleveles tanítót pedig a simony-kisúróci állami elemi népiskolához rendes tanítóknak, illetőleg tanítókká kinevezte. — A nagykálnai róm. kath. iskolások — e hó 18-án tartott ülésében — *Vanger* Istvánt választotta meg *Nagykálnára* kántor-tanítóknak.

— **Esküvők.** *Ördög* Gyula korcsmáros e hó 19-én tartotta esküvőjét Léván *Zilay* Zsófikával. — 22-én *Bém* Antal, földink, hontkiskéri róm. kath. kántortanító vezette oltárhoz *Bóna* Margitot Kiskéren.

— **Az udvarok tisztálattalanságára,** különösen a város külső utcáiban, tekintettel a fenyegető kolera-veszedelemre, felhívjuk a rendőrség figyelmét. Első és sürgető teendő volna az udvarokban felhalmozott trágyának a határra való kihordása; továbbá a szemét kihordásának szigorú és pontos teljesítése, mert e tekintetben az egyes háztulajdonosok és lakók ellen számos panszt hallottunk.

— **Uj képes hetilap.** Az országos Magyar Gazdasági Egyesület f. évi november hó 1-ével *Magyar Földműves* címen új képes hetilapot indít meg a kisbirtokosok részére. Reméljük, hogy ez az új lap sokat fog segíteni és könnyíteni a lelkészek, tanítók és jegyzők nehéz munkájában a magyárosítás terén is.

— **A felborított szénás-szekér.** *Tóth* János nevű földművesgazda e hó 19-én estefelől a városon keresztül szénát szállított a Rákóczi-utcában levő házába. Amikor ssekerével a Kazinci-utcába ért, lovai — hihetőleg — a villanyvilágítástól megijedve, elragdták a szekeret és a járókelők nagy rémületére sebes vágatással rohantak az utcán végig. Szerencsére, nagyobb veszedelem nem történt; mert a megbokrosodott lovak egy hirtelen fordulattal a Kazinci-utcaból a Deák Ferenc-utca banyarodván, — a szekér kerékei oly nagy erővel ütődtek a járda kerámit-szegélyébe, hogy a szekér tartalmával együtt a járdára borult. *Tóth* János leesett a szekérről, de az ijedségen kívül egyéb baja nem történt.

— **Uj napilap.** *Nyitrán* szeptember hó 17-én *Nyugatmagyarországi Napló* címe alatt pártoktól független napilap jelent meg, melynek felelős szerkesztője: *Nagy* Endre.

— **Megsemmisített csomag.** E hét folyamán *Dunaalmásról*, ahol már koleraeset fordult elő, gyümölcsöt tartalmazó csomag érkezett Lévára, amely egy tanítóképző intézeti növendékre volt címezve. A csomagot a postahivatal lefoglalta s hogy esetleg a ragály hurcolásának eleje véteassék, — azt a hatóság a városi tisztviselő orvos véleménye alapján tartalmával együtt megsemmisítette.

— **Tűzek a vidéken.** A mult napokban vidékünkön négy községben volt tűz. *Garamlőkön* a község tulajdonát képező koromna eget le. — *Zsemleken* hat házát és sok ingóságát pusztított el a tűz. — *Nagykálnán* egy ház és *Garamszentgyörgyön* egy kamrának tetőzete esett a tűz martalékául,

Egy nagy halom könyv közt hasalt az asztalánál (Indexe is ott volt) a drága fiacskám.
Véte szemben állott, mint egy tudós várta,
Ceruzával kezeben bogarhajú lányka.

Firkált, Méricsikélt ott
Egy nagy-árkus papírt,
Ami hóhéber volt,
Habár rajta irt-irt
Sok akubakumot.
Hatlucnálom oszt:
„Ez a számításunk
Jaj, meg a sírásunk
Né. . . Izé. . . Egenlet?
Ismeretlenekkel?
A magadé, haha
Bolygómodra bujkál.
Nincs eredmény? s kacag
Vagy hogy nem maturál?
Ha ezt a sok ikszet
Jól el nem rendezi,
Két ismeretlennel
Többel kell küzdeni,
Egyik a papája,
Aki már haragszik,
A másik? hahaha
Nocsak, számszta ki. . .”

Harag és vívódás elszállt a lelkemből,
De azért szaladtam a kis kapuközből,
Malomnak? a Partnak? mit én tudom merre.
Ki nem álltam volna, hogyha néz szemembe
Akar gimnazista, akár piarista,
. . . Habocska, halacska, ivlámja, turbina.

Nem merem a Földön jártatni a szemem;
Az a kacajostor szongott ott körültem,
Pirtfakasztó után néztem fel az Égre;
A vén Hold is elbujt felhőköpenyébe.
. . . De a „Kis Ostoros” a Szekér tört rúdján
Kacagott és ugrált. — Kacagjunk a tréfán.

Kiadó lakás 4 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló magányos ház f. évi november 1-től Balassa utca 8 szám alatt bérbeadó.

Kiadó lakás. 2 szoba, konyha, előtérből és kamarából álló modern udvari lakás vízvezetékkel Ozman tér 3, számú házban kiadó.

Fuvóhangszerek a Lévai Ker. Munkáségyesületnél csaknem használatlan állapotban, nagyon jutányos áron kaphatók. A hangszerek **Stowasser** gyártmányai. 1 drb. És klarinet, ébenfa uj-ezüst billentyűk. 1 drb. Szárnykürt, hengergépezet I. minőség.
 1 drb. Basskürt " I. " "
 1 " Trombita " I. " "
 1 " Poszsaun " I. " "
 1 " F Bombardon gép. I. " "
 1 " B Helikon henger. I. " "
 1 " Es Piston " I. " "
 2 " kis dob verőkkel.

Eladó ház. Koháry-utca 77 sz. ház gyümölcsös kerttel eladó. Főbb tudósítással a tulajdonos szolgálat. Budapest VI. Mohád utca 9 sz. l. em. 19 a.

Kiadó ház. Mángorló-utca 17. számú mai kor igényei, nek megfelelő ház, mely 4 szoba, konyha-fürdő-szoba, kamra, pircze, nagy füvezett folyosó, melléképületben egy cseléd szoba, mosókonyha, két udvar, konyha kert november-1-től bérbe adó (megjegyzendő két lakásnak is használható.) Feltételek **Tokody Imre** háztulajdonosnál tudhatók meg.

Császárfürdő Budapest. Nyári és teli gyógyhely, a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénasavas- és vllamosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredményei használatnak főleg cizos bantalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra és legőzszervek hurutos eseteiben a al esti pangásoknál, 200 kényelmes lakószoba. Szold kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az Igazgatóság.

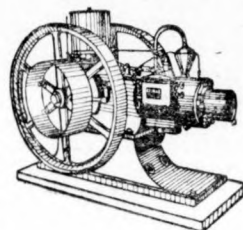
Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-fele Mentholi fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkölerakodést eltávolítja, a száj savanyu és rossz ízét frissíti, felüdíti, végül átható desinfiáló erejével a fogszuvasodás megakadályozza. Legolcsóbb azért, mert mindennapi használat mellett is eltart a eredeti hatásából állás közben semmit sem veszít. Kapható Gyógyszertárakban, drogeriákban 1 koronaért. 3 darabot 3 koronaért. bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Moholt — Kapható: „Fekete Sas” gyógyszertárban Léva.

Eladó szőlő hajlékkal. Kákában egy emeletes hajlék szőlővel együtt eladó Bővebbet özv. **Markly János** nénénél ott.

CLIMAX

nyersolaj-motorok és lokomobilok

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély! se pénzügyi ellenőrzés. Elsőrangú referenciák

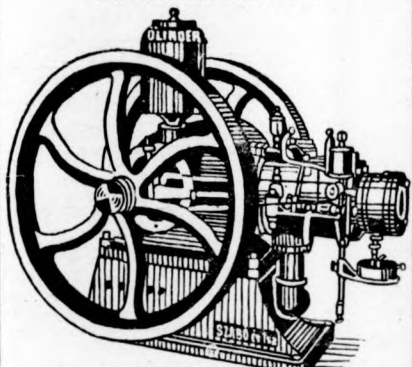
Bachrigh és Tarsa Budapest. Wien, Hamburg **MOTORGYAR**

Wien, XIX/6, Heiligenstädterstrasse 83. Magyarországi mintaraktár és iroda: Budapest, V., Szabadságtér 17. (Tőzsedepalota.)

SZABÓ és TÁRSA

Most: BUDAPEST, V., Báthory-utca 22., azelőtt Gyár-utca

Árjegyzék ingyen Eredeti svéd „Ölinder” védjegyzett nyersolajmotor.

Védjegyzett „Ölinder” nyersolajmotorok csak nálunk kaphatók Legmesszebbmenő jótállás A levelezést kérjük nem Gyár utcába, hanem Báthory-utca 22. szám alá címezni.

Vedjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótleka

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszúznál és meghűtéséknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszer-tára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

MINDENKI KAPHAT!

JOLJAR HA VALÓDI PALMA KAUCSUK SÁROK IVAN CIPŐSÉN

ROSSZUL JÁR HA NEM ÜGYVÉLLA VÉDJEGYRE TESSÉK KIPROBÁLN!

Jóság, ár és súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyágában és olcsóságában.

Alkalmi vétel.

21 év óta fennálló üzletemet folyó évi november hó 1-től a városi szálloda épületébe helyezem át. Ez alkalommal raktáromon levő áruimat

Mélyen leszállított árban

a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Maradékok és egyes más cikkek teljes kiárusítása.

HOLZMANN BÓDOG vászon-, fehérnemű-, divatáruk-, nőifelöltők raktára.

Régi üzlethelyiségem bérbe adó.

5530/1910. szám.

Hirdetmény.

A lévai takarékpénztár részvénytársulat által fenn-tartott kézi zálogközlönyüzletben a lejárt zálogtárgyak az intézet üzlethelyiségében f. évi október hó 3-án d. u. 1 órakor megtartandó árverésen eladatni fognak.

Ezen nyilvános árverés megtartásáról a közönség az-zal értesítjük, hogy a zálogtárgyak jegyzéke a városház hirdetői tábláján s a zálogház kapuján kifüggesztve van s hogy a lejárt zálogtárgyak az árverés kezdetéig kivált-batók vagy lejáratauk meghosszabbíthatók.

Léva, 1910. évi szeptember hó 14-én.

Bódogh Lajos,
polgármester.

Loserth Dezső

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz kereskedése.

LÉVA. Kossuth Lajos-tér 1. (Városház-épület.)

Ajánlom mindennemű friss fűszer- és cse-mege-áruimat olcsó árak, gyors és pontos kiszol-gálás mellett!

Naponta érkezett friss felvágottak, bécsi és frankfurti virsli.
Pragai sódar naponta főzve.

Állandóan friss tea-vaj, csemege lipitói túró és különféle sajtok. Nagy választék finom cukorkákban!
Idei friss töltésű ásványvizek nagy raktára

!! Üzlet áthelyezés !!

Közel egynevedévszázad óta fennálló

BUTORRÁKTÁROMAT,

kárpitos és asztalos műhelyemet

Báthy-utca 1. sz. alá

helyeztem át,

s kérem a n. é. közönséget, akik közel 25 évig támogattak, hogy engem ezen új üzlethelyiségem-ben is, ahol úgy a legmodernebb, mint a legol-csóbb berendezések is választhatók, további nagy-becsű pártfogásával szerencséltessek.

Steiner József,
butorkereskedő LÉVÁN.

MAGYARÁZAT.

Hogy mennyire köztudomása a közönségnek az a tény, hogy

kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb óvszer az

Esterházy-cognac

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás

Hivatalosan, közgyűzőleg meg van állapítva, hogy az Esterházy cognacgyár két Errot-féle főkészüléke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal magában,

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzék a

kolera ellen.

Ez a magyarázata a rendkívül nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható.

Központi iroda: BUDAPEST, Csáky utca 14. sz.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek

— nagy raktára LÉVÁN. —

Piac téren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdek-lődő közönséget — vétei kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyará-zatokkal készséggel szolgálók.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. HOFHERR és SCHRANTZ-féle gőz-cséplő készletek, GANZ-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósertéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetőket ajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schiettrumpf és Társa cég Budapest, IX., Utó-út 21. szám.

— Szíves figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve! —

A múlt évben rendelt szárított hizósertéstrágyából magyar holdanként (1200 □) 5 mm-t szórattam el és az eredménnyel igen meg voltam elégedve, a mennyiben a keresztek száma a nem trágyázott földhöz viszonyítva 25 százalékkal volt több. Dr. Berkovics Jakab, Kiskőrös.

Fészektrágyázás alá használtuk a szárított sertéstrágyát s vele teljesen meg voltunk elégedve, úgy, hogy továbbra is szárított sertéstrágyát fogunk használni. A múlt évi trágyázott kapás után búzát vetettünk ezen is szemmel látható volt a hatás, amennyiben a fészkek helyei erősen kilátszóttak. Graselli Miklós földmíves isk. igazgató, Kecskemét.

Legfinomabb sütemények és lakodalmi torták

Sipiczky-czukrászdában kaphatók

Knapp gépraktár átjáróval szemben.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

SIPICZKY czukrász.

Nyomatott Nyitrai és Társa r. t. gyorsrajtóján LÉVÁN.